

МУЗИКАЛНО ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ТВОРЧЕСТВО НА ПРОФ. ДПН ЙОРДАН ЦАНКОВ КОЛЕВ В ОБЩОКУЛТУРЕН И ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРЕН АСПЕКТ

доц. д-р Росица Тодорова,

PROF. JORDAN CANKOV KOLEV'S PEDAGOGIC WORKS OF MUSIC IN ENTIRE EDUCATIONAL AND INTERDISCIPLIN- ARY ASPECT

Assoc. Prof. Rositsa Todorova, PhD

Резюме: Композиторът дпн Йордан Цанков Колев е доайен на обучението по музика в СУ „Св. Климент Охридски“, един от основателите там на специалност музикална педагогика, ръководител катедра „Педагогика на изкуствата“ и Сектор „Музика“, доцент и професор по солфедж, теория на музиката и музикална педагогика. Заедно с акад. Благовест Сендов и експерти от различни педагогически специалности той участва в „Проблемната група по образованието“ при БАН и осъществява идеята за интегрални връзки между музика, изкуства и науки в началното образование.

Твори в различни жанрове, известен е предимно като автор на солови естрадни песни и песни за най-малките деца.

Пресъздава образния свят на детето с изразителността на националните особености на прозодията на българския език и фолклорните интонации и ритми в мелодиката. Темата запознава с неговото педагогическо творчество и песни за деца. Заглавията са систематизирани по предназначение в Приложение.

Ключови думи: Йордан Цанков Колев, Благовест Сендов, СУ „Св. Климент Охридски“, музикална педагогика, песни за деца.

Abstract: The composer Jordan Cankov Kolev, D.P.S., is the doyen of the music training at Sofia University 'St. Kliment Ohridski', later he is one of the founders of the specialty pedagogic of music, leader of Department 'Pedagogic of Arts' and head of Sector 'Music', assistant professor and professor of solfeggio, theory of music and pedagogic of music. With academician Blagovest Sendov and experts in different fields of pedagogic he takes part in the 'Problem Group of Education' at BAS and he carries out the idea for integrated relations between music, arts and sciences in primary education. He composes in a variety of genres, generally recognized as an author of solo songs for the Bulgarian pop art and the youngest children. He recreates the figurative world of the childhood by means of national peculiarities of prosody of Bulgarian language and folk sonority and rhythmic in the melody. The theme makes acquainted with pedagogic and music works for children. The titles are classified according to its function in *Application*.

Keywords: Jordan Cankov Kolev, Blagovest Sendov, Sofia University 'St. Kliment Ohridski', pedagogic of music, songs for children.

Музикалнопедагогическото творчество на проф. Й. Колев (1936 – 2017) е специфично и за първи път е обект на научно внимание, а в Приложение заглавията са систематизирани по предназначение. Целта на доклада е да отдаде почит на неговата личност като доайен и стожер на музикалния колектив на СУ „Св. Климент Охридски“ от въвеждането на музикално обучение за началните педагози. Като завеждащ Сектор „Музика“ и ръководител катедра „Педагогика на изкуствата“ допринася за създаване на специалността Музикална педагогика. Сътрудничи с голям кръг колеги от различни специалности. Участва в експерименталната реформа в българското училище през 80-те години, като съставя учебния план-програма (*Kou kou e*, 1998: 266) и методическите насоки по музика от първи до четвърти клас (*Kolev at all*, 1981; 1983; 1984a) по системата на Проблемната група по образованието (ПГО) при МНП и БАН, оглавена от акад. Благовест Сендов, тогава ректор на СУ „Св. Климент Охридски“. В основата на тази система стои интердисциплинарен подход с разтваряне границите между науки и изкуства в търсене на интегрални решения за обединено въздействие по специално разработена целодневна образователна програма и учебници, в които методическите единици се разполагат върху две съседни страници и синтезират на знаково равнище поднасянето на познанието от всички начални предмети чрез вградени едно в друго изображения (*Sendov*, 2001: 44–113). Целта е детето да се увлече от

самото постигане на познанието, да изпитва радостта от откривателството, което стимулира желание за постоянно учене (Sendova, 2021). Положителният отзвук се помни и днес (Petrov, 2017; Boracheva, 2020).

Важно е да се отбележи, че с този експеримент в българското училище е било въведено обучение по музика с изучаване на музикален инструмент, при това почти изцяло върху пиеси от българските композитори и упражнения върху мотиви от нашия национален музикален фолклор – скороговорки, игри, залъгалки, гатанки, песни и пр. Вероятно, спецификата на интегралността, изискваща пособията за всеки един от петте най-популярни класически инструмента: акордеон, китара, пиано, цигулка и ударни инструменти да са изградени еднотипно, е била повод за въздържане на специалисти-инструменталисти от участие в съставянето им и така те са осъществени изцяло от Й. Колев (Kolev, 1986a;b;c;d;e).

Съставя и сборник, който съчетава композиторските с учебно-методическите му познания и указва как от детска музикална игра и забавление се стига до сценична постановка на детска оперета (Kolev: 1984b). А в своите музикалносценични творби за деца използва в т.ч. навлизащите в употреба електроакустични изразни средства.

По това време е учител по музика в 33-то и 34-то училище в София, главен експерт в отдел „Масови музикални жанрове“ при Главна дирекция „Българска музика“ (МС, 2006), член на Съюза на българските композитори (УВС, s.a.), изгражда контакти с много български музиканти и панорамен поглед върху изпълнителското изкуство, професионалното музикално образование и развитието на самодейността.

Паралелно с държавния експеримент провежда свой експеримент (Kolev, 1995b), който в условията на академичната дейност служи за изграждане на неговата дисертация (Kolev, 1995a). За разработката на статистическото изследване черпи опит от методологията на проф. дпн Георги Бижков, катедра „Социална педагогика“, декан на факултета.

За началното училище в съавторство с проф. дпн Стойка Здравкова от катедра „Начална педагогика“ и декан на ФНОИ създава помагалата „Аз уча нотите“ и „Пеем за цифрите и буквите“ (Kolev, Mancheva, Zdravkova, 1995c; 2000).

Друга област е обучението по музика в помощните училища (Kolev,

2000b), за които създава учебници и книги за учителя (Kolev, Damyanova, Jordanov, 1991a;b; 1992a;b).

А за студентите създава изходни пособия (Kolev: 1994a; 1995a; 1998; Kolev, Hadzhiev, Chobanova: 1994b).

В разнообразното по жанров обхват композиторско творчество на Й. Колев музиката за деца заема основно място. Той е автор на множество детски песни, детски мюзикъли, 6 електроакустични симфонии върху приказни сюжети, „Детска симфония“ за струнен оркестър и солираци 7 детски музикални инструмента, „Детска сюита“ за 3 валдхорни, концертно за виола и пиано, соната за соло виолончело, клавирни пиеси и др.

Художествените му песни за деца са предимно едногласни, с буквени означения за съпровод на акордеон, лесни за изучаване и музициране. Като вещ композитор на солови популярни и естрадни песни той съумява с кратки мотиви да пресъздаде духа и прозодията на поетичния текст. Постига образна картина със спонтанност на израза, като структурно моделира фразата с използване на:

паузи вътре в нотния текст,

тонове, означени за изпяване с едновременно пляскане с ръце,

синкопи от забавната музика,

синкопи, получени от логическото наслагване една върху друга на матрицата на фолклорната мелодика, завършваща на слабо тактово време и матрицата на художествената структура от класическата съвременна музика, завършваща на логическото силно време в следващия такт,

неравноделни размери и метроритмични фигури в тях,

пестелива интонация, формулна звукоизобразителност, със сходни средства постига различно съдържание.

Освен множество единични песни, създава два цикъла детски песни. Впечатлява двуезичното издание с художествена поезия върху приказния свят на Андерсен от проф. дпн Виолета Борисова, одобрено от МОН, в което претворените в стихове образи от приказките получават своя най-висок социален превод на общочовешкия език на музиката от Колев (Kolev, Borisova, 1996), в допълнение към всички главни европейски езици, на

които са издадени. Психологическата одухотвореност на поезията на проф. Борисова от катедра „Специална педагогика“ във ФНОИ, изследовател на децата правонарушители (Borisova, 1988), получава във всяка от мелодиите пресъздаване на характерен образ на душевността на героите.

Заедно с проф. дпн Пенка Минчева от АМТИИ – Пловдив Й. Колев организира конференция, която чрез педагогическото значение на Андерсен обединява не само специалностите от ФНОИ, но и педагогическите ВУЗ в България (Krasteva, 1996). В доклада си показва безграничните възможности за музикално възпитание пред педагога (Kolev, 2000c).

Втората детска музикална книжка „Плюшеното зайче“ е насочена към най-малките изпълнители: децата между 5–10 години. Тя майсторски съединява изразните средства с музикалните възможности на детето, свързва изобразителен, емоционален и градивен компонент. Поетесата Катерина Кирянова е детски музикален педагог, бивша студентка на проф. Колев. Изданието е одобрено като учебно помагало от СБК (Kolev, Kiriyanova, 2011a).

Обичта и музикалната грижа към децата проф. Колев наследява от своя баща Цанко Колев, свещеник и преподавател по солфедж в Средно музикално училище „Л. Пипков“ – София (Kolev, 2011b). Издига неговото дело на университетско методическо равнище, във взаимодействие с художественоизразното внушение на композиторското творческо мислене и жанрови форми, и с насоченост към общокултурните сфери в начална училищна, доучилищна и извънучилищна среда.

Музикалнопедагогическото творчество на проф. Й. Колев в общокултурен и интердисциплинарен аспект резонира с наследството на всички дейци на науката, културата и образованието, обединени от хуманната идея за възпитание чрез изкуство като основна духовна потребност (Pirgov, 1996; Atanasov, 1968; 1986; Dimitrov, 1988; Boyadzhieva, 1984), какъвто е лозунгът и на мащабната конференция (Integratiya, 1986) – израз на своеобразното национално движение на духа на времето, продължител на който е ФНОИ. Темата изчиства информационния шум, преплитащ без допирни точки името на композитора музикален педагог проф. дпн Йордан Цанков Колев със съименника историк на българското образование проф. дпн Йордан Георгиев Колев (роден 1949). Крайната година на музиканта Й. Колев е знакова за встъпването в длъжност на членовете на младата катедра „Музика и мултимедийни технологии“.

Приложение. Музикалнопедагогическото творчество на Йордан Колев

За студентите от Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Kolev: 1994a. Систематичен курс по едногласен солфеж. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1994. – 84 с. [Sistematischen kurs po ednoglasen solfezh. Sofia, Universitetsko izdatelstvo ‘St. Kliment Ohridski’, 1994. – 84 s.]

Kolev, Hadzhiev, Chobanova: 1994b. Kolev Jordan, Hadzhiev Parashkev, Chobanova Joanna. Учебник по елементарна теория на музиката и солфеж. За студентите от педагогическите ВУЗ. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1994. – 220 с. [Uchebnik po elementarna teoriya na muzikata i solfezh. Za studentite ot pedagogicheskite VUZ. Sofia, Universitetsko izdatelstvo ‘St. Kliment Ohridski’, 1994. – 220 s.]

Kolev: 1995a. Kolev Jordan. Творческо музикално развитие на децата от предучилищна и начална училищна възраст. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1995. – 291 с. [Tvorchesko muzikalno razvitie na detsata ot preduchilishтна i nachalna uchilishтна vasrast. Sofia, Universitetsko izdatelstvo ‘St. Kliment Ohridski’, 1995. – 291 s.]

Kolev: 1995b. Kolev Jordan. Проучване на творческото музикално развитие на учениците от начална училищна възраст. – Педагогика, 1995, № 7, 61–63. [Prouchvane na tvorcheskoto muzikalno razvitie na uchenitsite ot nachalna uchilishтна vazrast. – *Pedagogika*, 1995, № 7, 61–63.]

Kolev: 1998. Kolev Jordan. Музикални произведения за солфежиране и слухов анализ. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1997. – 124 с. [Muzikalni proizvedeniya za solfezhirane i sluhov analiz. Sofia, Universitetsko izdatelstvo ‘St. Kliment Ohridski’, 1995. – 124 s.]

Kolev: 2000c. Kolev Jordan. Творческо музикално развитие на децата с музикални творби върху приказки на Андерсен. – В: Приказките на Андерсен и съвременното възпитание. Съст. Нели Бояджиева. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2000, 38–40. [Tvorchesko muzikalno razvitie na detsata s muzikalni tvorbi varhu prikazki na Andersen. – V: *Prikazkite na Andersen i savremennoto vazpitanie*. Sast. Neli Boyadzhieva. Sofia, Universitetsko izdatelstvo ‘St. Kliment Ohridski’, 2000, 38–40.]

За учениците от началното общообразователно училище.

Kolev, Mancheva, Zdravkova: 1995c. Kolev Jordan, Mancheva Evtimiya, Zdravkova Stoyka. *Аз уча нотите. Тетрадка – помагало по музика от I до IV клас.* Пловдив, Хермес, 1995. – 63 с. [Az ucha notite: Tetradka – pomagalo po muzika ot I do IV klas. Plovdiv, Hermes, 1995. – 63 s.]

Kolev, Mancheva, Zdravkova: 2000a. Kolev Jordan, Mancheva Evtimiya, Zdravkova Stoyka. *Пеем за цифрите и буквите – I клас.* С., Анубис, 2000. – 32 с. [Peem za tsifrite i bukвите – I klas. Sofia, Anubis, 2000. – 32 s.]

За учениците от помощните училища.

Kolev: 2000b. Kolev Jordan. *Творческо музикално развитие на учениците от помощно училище в начална училищна възраст.* – Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – ФНПП. Т. 87, 2000 [за 1994], 243-263. [Tvorchesko muzikalno razvitie na uchenitsite ot pomoshtno uchilishte v nachalna uchilishtna vasrast. – *Godishnik na Sofiyskiya universitet 'St. Kliment Ohridski'* – Faculty of Primary and Pre-school Pedagogics. Vol. 87, 2000 [za 1994], 243-263.]

Kolev, Damyanova, Jordanov: 1991a. Kolev Jordan, Damyanova Emiliya, Jordanov Valentin. *Музика. [Учебник.] За 2. клас на помощните училища.* С., Народна просвета, 1991. [Muzika. Uchebnik. Za 2. klas na pomoshtnite uchilishta. Sofia, Narodna prosveta, 1991.]

Kolev, Damyanova, Jordanov: 1991b. Kolev Jordan, Damyanova Emiliya, Jordanov Valentin. *Методически насоки по музика. [За учителя.] За 2. клас на помощните училища.* С., Народна просвета, 1991. [Metodicheski nasoki po muzika. Za uchitelya. Za 2. klas na pomoshtnite uchilishta. Sofia, Narodna prosveta, 1991.]

Kolev, Damyanova, Jordanov: 1992a. Kolev Jordan, Damyanova Emiliya, Jordanov Valentin. *Музика. [Учебник.] За 3. клас на помощните училища.* С., Народна просвета, 1992. [Muzika. Uchebnik. Za 3. klas na pomoshtnite uchilishta. Sofia, Narodna prosveta, 1992.]

Kolev, Damyanova, Jordanov: 1992b. Kolev Jordan, Damyanova Emiliya, Jordanov Valentin. *Методически насоки по музика. [За учителя.] За 3. клас на помощните училища.* С., Народна просвета, 1992. [Metodicheski nasoki po muzika. Za uchitelya. Za 3. klas na pomoshtnite uchilishta. Sofia, Narodna prosveta, 1992.]

За учениците от експерименталните единни средни политехнически училища по програмата на ПГО.

Kolev at all: 1981. Kolev Jordan at all. Книга за учителя [на] второ отделение: Разширен експеримент [за] учебната година 1981/1982. Ч. 1. С., МНП, 1981. [Kniga za uchitelya na vtoro otdelenie: Razshiren eksperiment za uchebnata godina 1981/1982. Vol. 1. Sofia, MNP, 1981.]

Kolev at all: 1983. Kolev Jordan at all. Книга за учителя на второ отделение. Ч. 1–2. С., МНП, 1983. [Kniga za uchitelya na vtoro otdelenie. Vol. 1–2. Sofia, MNP, 1983.]

Kolev at all: 1984*a*. Kolev Jordan at all. Книга за учителя на трето отделение. Ч. 1–3. С., МНП, 1984. [Kniga za uchitelya na treto otdelenie. Vol. 1–3. Sofia, MNP, 1984.]

Kolev: 1984*b*. От детската музикална игра до детската оперета. Методически сборник. С., Дом на литературата и изкуствата за деца и юноши, 1984. – 45 с. [Ot detskata muzikalna igra do detskata opereta. Metodicheski sbornik. Sofia, Dom na literaturata i izkustvata za detsa i yunoshi, 1984. – 45 s.]

Kolev: 1986*a*. Kolev Jordan, sast. Аз уча акордеон: Експериментална школа за обучение по музика. С., ПГО при БАН и МНП, 1986. – 46 с. [Az ucha akordeon: Eksperimentalna shkola za obuchenie po muzika. Sofia, PGO pri BAS i MNP, 1986. – 46 p.]

Kolev: 1986*b*. Kolev Jordan, sast. Аз уча китара: Експериментална школа за обучение по музика. С., ПГО при БАН и МНП, 1986. – 43 с. [Az ucha kitara: Eksperimentalna shkola za obuchenie po muzika. Sofia, PGO pri BAS i MNP, 1986. – 43 p.]

Kolev: 1986*c*. Kolev Jordan, sast. Аз уча пиано: Експериментална школа за обучение по музика. С., ПГО при БАН и МНП, 1986. – 43 с. [Az ucha piano: Eksperimentalna shkola za obuchenie po muzika. Sofia, PGO pri BAS i MNP, 1986. – 43 p.]

Kolev: 1986*d*. Kolev Jordan, sast. Аз уча цигулка: Експериментална школа за обучение по музика. С., ПГО при БАН и МНП, 1986. – 51 с. [Az ucha tsigulka: Eksperimentalna shkola za obuchenie po muzika. Sofia, PGO pri BAS i MNP, 1986. – 51 p.]

Kolev: 1986*e*. Kolev Jordan, sast. Аз уча ударни инструменти:

Експериментална школа за обучение по музика. С., ПГО при БАН и МНП, 1986. – 47 с. [Az ucha udarni instrumenti: Eksperimentalna shkola za obuchenie po muzika. Sofia, PGO pri BAS i MNP, 1986. – 47 p.]

За най-малките и по-големи деца. Песни.

Kolev, Borisova: 1996. Kolev Jordan, Borisova Violeta. Приказният свят на Андерсен в песни. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1996. – 48 с. (Двуезично изд. на бълг. и на англ. ез., одобрено от МОН.) [The Magic World of Andersen in Songs. Sofia, Universitetsko izdatelstvo 'St. Kliment Ohridski', 1995. – 48 s.]

Kolev, Kiriyanova: 2011a. Kolev Jordan, Kiriyanova Katerina. Плюшеното зайче. Песни за деца на 5–10 години. С., Болид-инс, 2011. – 24 с. [Plyushenoto zayche. Pesni za detsa na 5–10 godini. Sofia, Bold-ins, 2011. – 24 s.]

За музикалнопедагогическото дело на неговия баща в паметта на неговите съвременници.

Kolev: 2011b. Kolev Jordan, sast. i red. При децата само с любов: спомени за музикалния педагог Цанко Колев. С., Болид-инс, 2011. – 48 с. [Pri detsata samo s lyubov: spomeni za muzikalniya pedagog Canko Kolev. Sofia, Bold-ins, 2011. – 48 s.]

Биографични данни за Йордан Цанков Колев

Koy koy e: 1998. Kolev Jordan. – В: Кой кой е в българската култура. Варна, Славена, 1998, 266. [– V: *Koy koy e v balgarskata kultura*. Varna, Slavena, 1998: 266.]

МС: 2006. 70 години от рождението на Йордан Колев. Министерство на културата. 07.09.2006. [70 godini ot rozhdenieto na Yordan Kolev. Ministry of Culture. 07.09.2006.]

<https://mc.government.bg/calc.php?c=927>

UBC: Jordan Kolev. Съюз на българските композитори. [Union of Bulgarian Composers.]

<https://ubc-bg.com/%D0%B9%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B0%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%B2/>

Литература

Atanasov: 1986. Atanasov Zhecho. Българска народна педагогика. С., Народна просвета, 1986. [Balgarska narodna pedagogika. Sofia, Narodna prosveta, 1986.]

Atanasov: 1968. Atanasov Zhecho. Изкуство и възпитание. С., Народна просвета, 1968. [Izkustvo i vazpitanie. Sofia, Narodna prosveta, 1968.]

Borisova: 1988. Borisova Violeta. Динамика на естетическите потребности при непълнолетния правонарушител – ученик от трудово-възпитателно училище. – Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“ – ФНПП, Т. 81, 1988, 294–311. [Dinamika na esteticheskite potrebnosti pri nepalnoletniya pravonarushitel – uchenik ot trudovo-vazpitatejno uchilishte. – *Godishnik na SU 'St. Kliment Ohridski'* – Faculty of Primary and Pre-school Pedagogics. Vol. 81, 1988, 294–311.]

Boyadzhieva: 1984. Boyadzhieva Neli. Формиране на потребностите от художествена култура у подрастващите. С., Народна младеж, 1984. [Formirane na potrebnostite ot hudozhestvena kultura u podrastvashtite. Sofia, Narodna mladezh, 1984.]

Dimitrov: 1988. Dimitrov Lyuben. Образованието и другите сфери на духовната култура. С., Народна просвета, 1988. [Obrazovaniето i drugite sferi na duhovnata kultura. Sofia, Narodna prosveta, 1988.]

Integratiya: 1986. Интеграция на образованието с науката, културата и производството. Софийска градска научно-практическа конференция. Ч. 1–2, С., МНП, 1986. [Integratiya na obrazovaniето s naukata, kulturata i proizvodstvoto. Sofiyska gradska nauchno-prakticheska konferenziya, Vol. 1–2. Sofia, MNP, 1986.]

Krasteva: 1996. Krasteva Svetla. Национална научно-практическа конференция „Съвременни проблеми на музикалното възпитание и образование в България“. – Педагогика, 1996, № 10, 107–108. [Natsionalna nauchno-prakticheska konferenziya „Savremenni problemi na muzikalnoto vazpitanie i obrazovanie v Bulgaria“. Sofia, Sofia University 'St. Kliment Ohridski', 1996. – *Pedagogika*, 1996, № 10, 107–108.]

Piryov: 1996. Piryov Gencho. Интегративната функция на образованието. – Педагогика, 1996, № 11, 28–36. [Integrativnata funkziya na obrazovaniето. – *Pedagogika*, 1996, № 11, 28–36.]

Sendov: 2001. Sendov Blagovest. Алгоритъм на живота. С., Захарий

Стоянов, 2001: 44–113. [Algoritam na zhivota. Sofia: Zahariy Stoyanov, 2001: 44–113.]

Voracheva: 2020. Voracheva Sozi. Очарованието на Сендовата система. 20.07.2020. [Ocharovaniето na Sendovata sistema. 20.07.2020.]

<https://rozivoracheva.com/2020/07/20/%d0%be%d1%87%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b5%d1%82%d0%be-%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d0%b5%d0%bd%d0%b4%d0%be%d0%b2%d0%b0%d1%82%d0%b0-%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0/>

Petrov: 2017. Petrov Filip. Проблемна група в образованието – системата на акад. Благовест Сендов. 15.10.2017. [Problemna grupa v obrazovaniето – sistemata na akad. Blagovest Sendov. 15.10.2017.] <https://ekipbg.com/pgo-blagovest-sendov/>

Sendova: 2021. Sendova Evgeniya. За „Сендовата система“ и чудесата в образованието. 19.01.2021. [Za ‘Sendovata sistema’ i chudesata v obrazovaniето. 19.01.2021.]

<https://bnr.bg/hristobotev/post/101406964/akad-blagovest-sendov>

Доц. д-р Росица Тодорова има научни интереси в областта на пианото, на полифонията и на българския музикален фолклор.

Assoc. Prof. Rositsa Todorova, PhD, has research interests in fields of piano, polyphony and Bulgarian music folklore. rctodorova@uni-sofia.bg